

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

96. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 18. A 19. JÚLA 2012

Uznesenie o prioritách výboru regiónov na rok 2013 so zreteľom na pracovný program Európskej komisie

(2012/C 277/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- so zreteľom na oznámenie Európskej Komisie o pracovnom programe na rok 2012 „Cesta k úplnej obrode“⁽¹⁾,
- so zreteľom na uznesenie Výboru regiónov o prioritách Výboru regiónov na rok 2012 na základe legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie⁽²⁾,
- so zreteľom na jeho uznesenie zo 16. februára 2012 pre jarné zasadnutie Európskej rady 2012 k návrhu Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii⁽³⁾,
- so zreteľom na platný protokol o spolupráci medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov, ktorý bol podpísaný 16. februára 2012,

keďže Výbor regiónov by chcel stručne načrtnúť svoj postoj v súvislosti s pracovným programom Komisie na rok 2013,

Budúcnosť Únie

1. je presvedčený, že v čase, keď Európska únia zápasí s obrovskými problémami v snahe prekonať súčasnú finančnú, hospodársku, sociálnu a politickú krízu, je naliehavé, aby Európska komisia predložila ambiciózný pracovný program na rok 2013, ktorý podporí udržateľný rast, podnieti vytváranie pracovných miest a umožní zvýšiť kvalitu života v Európe a pomôže obnoviť dôveru občanov v proces európskej integrácie;

2. zastáva názor, že hospodárska obnova sa musí opierať o dva rovnako dôležité piliere štrukturálnych reforiem: oživenie rastu a zabezpečenie rozpočtovej disciplíny;

3. podporuje hlbšiu európsku integráciu a lepšie zosúladenie politických priorít, príjmov a výdavkov medzi všetkými úrovňami riadenia, pričom by sa mali rešpektovať právomoci a autonómia národnej, regionálnej a miestnej správy. Vzhľadom na zásadu subsidiarity a viacúrovňového riadenia odmieta akýkoľvek implicitný alebo explicitný presun politického rozhodovania na národnú úroveň alebo akúkoľvek jeho centralizáciu;

⁽¹⁾ COM(2011)777 final.

⁽²⁾ CdR 361/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 42/2012 fin.

4. žiada Európsku komisiu, aby odolávala pokusom využiť medzivládne dohody v snahe obísť demokratické postupy Únie stanovené v zmluvách, pričom by sa nemala spochybňovať posilnená spolupráca stanovená v Lisabonskej zmluve;

5. pripomína postoj VR ⁽⁴⁾, že včasné prijatie nasledujúceho viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 koncom roka 2012 je dôležitým signálom, že EÚ je schopná reagovať na celosvetové výzvy svojou vlastnou stratégiou na podporu rastu, zamestnanosti a konkurencieschopnosti, a je to tiež nevyhnutná podmienka, ako zaručiť, že politika súdržnosti bude nepretržite fungovať;

6. opakuje, že rozpočet EÚ je investičný rozpočet, že návrhy na finančné škrtky v programoch, ktoré sú súčasťou európskej agendy pre rast, musia byť zamietnuté a že je nevyhnutné zabezpečiť nové vlastné zdroje, najmä v snahe nahradiť príspevky, ktorými do rozpočtu EÚ prispievajú jednotlivé štáty;

7. opakovane zdôrazňuje odhodlanie miestnych a regionálnych orgánov zapojiť sa do snahy zjednodušiť čerpanie prostriedkov z fondov EÚ a revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách, s cieľom znížiť byrokratickú záťaž, zvýšiť pákový účinok verejných prostriedkov na európskej, národnej i regionálnej úrovni a tiež zaručiť daňovým poplatníkom v EÚ transparentnosť a zodpovedné hospodárenie;

8. zastáva názor, že Európska komisia by mala predložiť analýzu, v ktorej preskúma, ako Zmluva o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii vplyva na miestne a regionálne orgány, a bude sa zaoberať konkrétnou otázkou, ako sa rešpektuje miestna a regionálna fiškálna nezávislosť;

9. podporuje snahy zabezpečiť rozpočtovú disciplínu, predovšetkým s cieľom znížiť vysoké štátne dlhy, ktoré vážne ohrozujú solidaritu medzi generáciami. Dostatočné kapacity miestnych a regionálnych orgánov môžu zároveň zabezpečiť rast prostredníctvom zmysluplného investovania, napríklad zavádzaním projektov spolufinancovaných z európskych fondov a na základe verejného obstarávania;

10. pripomína svoju výzvu adresovanú Komisii, aby sa vo všetkých svojich návrhoch pridržala článku 9 ZFEÚ a podporovala vysokú úroveň zamestnanosti, zaručila primeranú sociálnu ochranu a bojovala proti sociálnemu vylúčeniu. Nabáda preto Komisiu, aby predložila vyvážené odporúčania v súvislosti s európskym semestrom a zohľadnila tieto povinnosti vyplývajúce zo zmluvy vo všetkých legislatívnych nástrojoch súvisiacich s finančnou a hospodárskou krízou;

11. žiada Komisiu, aby v spolupráci s Výborom regiónov vypracovala Európsky akt pre administratívne postupy;

Stratégia Európa 2020 a európsky semester

12. zdôrazňuje, že hoci európsky semester by mal podporovať hospodársky rast, posilniť fiškálnu disciplínu a riešiť štrukturálne problémy, Európska komisia a členské štáty musia takisto predvídať a sledovať dosah týchto opatrení na nezávislosť miestnych a regionálnych orgánov;

13. nesmierne oceňuje nový „Pakt pre rast a zamestnanosť“, ktorý prijala Európska rada na svojom zasadnutí v júni 2012, a podporuje jej naliehavú výzvu „mobilizovať [...] v Európskej únii na každej úrovni správy všetky stimuly, nástroje a politiky“ na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 ⁽⁵⁾;

14. podporuje snahu Európskej komisie zlepšiť mechanizmy riadenia, a najmä uplatňovanie zásady partnerstva pri vypracúvaní, zavádzaní a hodnotení národných programov reforiem. Žiada však Európsku komisiu, aby do odporúčaní pre jednotlivé krajiny vždy zahrnula hodnotenie týchto aspektov;

15. pripomína, že je potrebné začleniť do národných programov reforiem štruktúry zamerané na výsledky, ako sú napríklad územné dohody ⁽⁶⁾. Okrem toho by sa mali uznať a podporovať iniciatívy, ktoré posilňujú konkurencieschopnosť a inováciu na miestnej a regionálnej úrovni, ako napríklad európske ocenenie Podnikateľský región roka;

16. teší sa na to, že sa prostredníctvom politického cyklu stratégie Európa 2020 upevní jeho spolupráca s Európskou komisiou, a žiada, aby bol zapojený do prípravy ročného prieskumu rastu;

17. odporúča, aby Európska komisia pravidelne poskytovala aktuálne informácie o tom, ako prebieha realizácia hlavných iniciatív stratégie Európa 2020, pričom sa zameria najmä na zapojenie miestnych a regionálnych orgánov;

18. žiada Európsku komisiu, aby v roku 2013 v rámci priebežného vyhodnotenia stratégie načrtla, akým spôsobom chce zabezpečiť väčšie zapojenie miestnych a regionálnych orgánov v tejto súvislosti;

19. požaduje, aby sa pri presunoch nevyužitých prostriedkov zo štrukturálnych fondov do novej agendy na podporu rastu vždy rešpektovala zásada subsidiarity a aby boli do tohto procesu zapojené miestne a regionálne orgány;

20. nabáda Európsku komisiu, aby sa ďalej venovala kľúčovým výzvam, ako je nezamestnanosť mladých ľudí a zamestnávanie pracovníkov starších ako 55 rokov a sociálne znevýhodnených skupín, pričom by mala prihliadať na rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov. Konkrétne vyzýva Európsku komisiu, aby predložila návrh odporúčania Rady na vypracovanie nariadenia o ochrane mládeže. Žiada, aby národné plány na vytváranie pracovných miest obsahovali konkrétny miestny a regionálny rozmer;

⁽⁴⁾ CdR 318/2010, spravodajcovia: Mercedes Bresso a Ramón Valcárcel Siso.

⁽⁵⁾ Závery Európskej rady z 28. a 29. júna 2012, s. 8.

⁽⁶⁾ CdR 72/2011, spravodajca: Markku Markkula.

21. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že v pripravovanom odporúčaní týkajúcom sa otázky chudoby detí a životných podmienok detí budú zohľadnené návrhy, ktoré VR predložil vo svojom stanovisku o chudobe detí z februára 2012 (CdR 333/2011), najmä návrh prijať komplexnú stratégiu na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu detí, do ktorej bude zapojená národná, regionálna a miestna úroveň, ako aj návrh vytvoriť monitorovací rámec založený na spoľahlivých ukazovateľoch a prepojený s existujúcimi mechanizmami podávania správ v rámci Dohovoru OSN o právach dieťaťa. VR je presvedčený, že v roku 2013 bude potrebné vyhodnotiť vplyv krízy na chudobu detí, a to na základe špecifických správ, ktoré predložia členské štáty v rámci národných programov reforiem a stratégie Európa 2020;

Rozpočet EÚ

22. pripomína, že v čase krízy a úsporných opatrení by mal rozpočet EÚ čo najviac stimulovať spoločné financovanie z verejných a súkromných zdrojov na všetkých úrovniach riadenia (7). Lútuje, že nie sú k dispozícii štatistické údaje, ktoré by umožnili dôsledne zhodnotiť tento stimulačný a multiplikačný účinok;

23. podporuje zámer Európskej komisie predložiť správu o kvalite verejných výdavkov (8) a odporúča oddeliť pri výpočte deficitu *bežné výdavky* a *investície*, aby nedochádzalo k tomu, že investície s dlhodobým čistým ziskom budú ohodnotené ako negatívne;

24. zdôrazňuje, že by sa mohlo predovšetkým vyvinúť úsilie na dosiahnutie súčinnosti medzi rozpočtom EÚ, rozpočtami jednotlivých štátov a rozpočtami nižšej ako celoštátnej úrovne, a to za predpokladu, že existujú primerané a účinné koordinčné mechanizmy, ako napríklad interoperabilita medzi orgánmi verejnej správy, ktoré majú na starosti rozpočtové otázky, zosúladené účtovné pravidlá pre verejné financie a rozpočtové cykly a porovnateľná štruktúra rozpočtu. Vyzýva Európsku komisiu, aby vydala zelenú knihu s cieľom preskúmať, aké konkrétne opatrenia by sa mohli zaviesť v tejto oblasti;

Jednotný trh, MSP a priemysel

25. žiada Európsku komisiu, aby do svojho pracovného programu na rok 2013 zaradila Akt o jednotnom trhu III. Ten by mal obsahovať všetky zostávajúce politické iniciatívy z Aktu o jednotnom trhu, ktoré doposiaľ neboli pretavené do konkrétnych krokov, a mal by sa usilovať zachovať rovnováhu medzi hospodárskym pilierom, sociálnym pilierom a pilierom riadenia so zreteľom na štyri základné slobody;

26. žiada Komisiu, aby venovala mimoriadnu pozornosť ďalšiemu zlepšovaniu cezhraničnej mobility pracovnej sily a ochrane práv pracovníkov, a požaduje, aby sa v záujme podpory mobility pracovníkov zlepšil systém uznávania kvalifikácií;

27. nabáda Európsku komisiu, aby stiahla svoj návrh nariadenia Rady o výkone práva uskutočniť kolektívnu akciu v rámci slobody usadiť sa a slobody poskytovať služby, v súvislosti s ktorým 12 národných parlamentov využilo mechanizmus včasného varovania pre porušenie zásady subsidiarity;

28. vyzdvihuje dôležitú úlohu MSP v úsilí o hospodárske oživenie a pri zabezpečovaní pracovných miest na miestnej a regionálnej úrovni. V tejto súvislosti by sa mohli dosiahnuť ešte lepšie výsledky, keby sa MSP, univerzity a miestne a regionálne orgány zúčastňovali na programoch EÚ zameraných na financovanie výskumu a inovácie;

29. žiada Európsku komisiu, aby uľahčila MSP prístup k financiam a verejným zákazkám a aby ešte viac znížila administratívnu záťaž;

30. očakáva, že Európska komisia zapojí VR do revízie hlavnej iniciatívy o priemyselnej politike;

31. podporuje požiadavku Európskeho parlamentu, ktorý žiada, aby Európska komisia do januára 2013 predložila na základe článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie návrh smernice, ktorou sa všetkým spotrebiteľom legálne žijúcim v Únii zaručí prístup k základným platobným službám;

32. opätovne pripomína, že by mal byť vypracovaný európsky program sociálneho bývania stanovujúci pravidlá hospodárskej súťaže v oblasti sociálneho bývania, ktorý by dal miestnym a regionálnym orgánom možnosť zabezpečiť dôstojné a finančne dostupné sociálne bývanie, podporovať sociálnu rozmanitosť a bojovať proti diskriminácii;

33. žiada Európsku komisiu, aby po stiahnutí prvého predbežného návrhu nariadenia o štatúte európskej vzájomnej spoločnosti rýchlo predložila revidovaný návrh;

Energetika

34. naliehavo žiada, aby sa v roku 2013 sledoval vývoj v súvislosti s Plánom postupu v energetike do roku 2050 s cieľom zabezpečiť, že miestne a regionálne orgány majú možnosť podieľať sa na presadzovaní decentralizovanej udržateľnej energetiky a energetickej infraštruktúry, ako napríklad inteligentné siete, čo je kľúčovým prvkom efektívneho využívania zdrojov a ekologického hospodárstva. Vyzýva preto Európsku komisiu, aby vytvorila komplexný investičný rámec s vyhlídkami do roku 2030 v snahe poskytnúť trhovým aktérom ako aj miestnym a regionálnym orgánom nevyhnutnú istotu;

35. žiada Európsku komisiu, aby posúdila možnosti vytvoriť dodatočný finančný nástroj, ktorý by nebol centrálny riadený a jeho cieľom by bolo stimulovať regionálne a miestne orgány, a najmä partnerov Dohovoru primátorov a starostov, aby zavádzali akčné plány pre udržateľnú energiu (SEAP). Takisto podporuje lepšie zoskupenie opatrení finančnej pomoci na energetickú účinnosť a zasadzuje sa za to, aby sa európske programy financovania v budúcnosti zachovali (9);

36. žiada Európsku komisiu, aby podnikla kroky v záujme vyriešenia problémov týkajúcich sa prepojenia medzi členskými štátmi a medzi regiónmi v členských štátoch a aby podporovala opatrenia, ktoré uľahčujú rozšírenie výroby energie v malom a jej začlenenie do distribučných sietí;

(7) CdR 318/2010, spravodajcovia: Mercedes Bresso a Ramón Valcárcel Siso.

(8) Pozri COM (2012) 299, bod 2.1.

(9) CdR 85/2012, spravodajca: Brian Meaney.

37. žiada, aby pôžičky z Európskej investičnej banky na investície v oblasti energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie boli ľahšie dostupné pre malé a stredné podniky a miestne a regionálne orgány;

Regionálna politika

38. zdôrazňuje, že je potrebné, aby bol legislatívny balík o politike súdržnosti v rokoch 2014 – 2020 prijatý začiatkom roka 2013, ako bolo stanovené, v snahe umožniť miestnym a regionálnym orgánom začať od 1. januára 2014 využívať programy štrukturálnych fondov;

39. vyzýva EUROSTAT, aby sa v spolupráci so štatistickými úradmi jednotlivých štátov zaoberal nevyhnutnosťou včas zabezpečiť porovnateľné údaje o regionálnom HDP;

40. pripomína, že je potrebné koherentnejšie a dôslednejšie prihliadať na územný rozmer politiky EÚ. Odporúča, aby Európska komisia zohľadnila tieto prvky vo svojich budúcich hodnoteniach vplyvu a pravidelne o nich informovala ⁽¹⁰⁾;

41. vyzýva Európsku komisiu, aby rozšírila systém dočasného vysielania úradníkov EÚ na nižšiu ako národnú úroveň (namiesto toho, aby sa zameriavala len na národnú úroveň), v snahe zlepšiť poznatky európskych inštitúcií o tom, ako prebieha zavádzanie projektov a legislatívy EÚ v praxi na miestnej a regionálnej úrovni;

Doprava

42. teší sa na návrh týkajúci sa budúcej politiky prístavov EÚ. Žiada, aby sa najprv vypracovalo hodnotenie územného vplyvu tohto návrhu a je pripravený podieľať sa na jeho vypracovaní;

43. poukazuje na význam udržateľnej mestskej mobility a odporúča podporovať elektronický a inteligentný predaj cestovných lístkov vo všetkých druhoch dopravy, vrátane autobusu, železnice, trajektov, spoločného využívania áut, spoločného využívania bicyklov a mýtného, s cieľom podporiť lepšiu interoperabilitu medzi systémami a zvýšiť využívanie verejnej dopravy;

Životné prostredie

44. konštatuje, že spomalenie v oblasti zlepšovania kvality ovzdušia je v rozsiahlej miere dôsledkom nedostatočne ambicióznej politiky EÚ týkajúcej sa znižovania emisií pri zdroji, ako aj dôsledkom nepostačujúcich opatrení na úrovni štátov. Veľká záťaž a zodpovednosť v súvislosti s riešením týchto problémov sa kladie na miestne a regionálne orgány ⁽¹¹⁾. Teší sa na návrhy riešení, ktoré v tejto oblasti prinesie nadchádzajúca revízia legislatívy EÚ o kvalite ovzdušia;

45. očakáva, že táto revízia umožní zosúladiť úrovne ambícií a časové plány politiky EÚ v oblasti znižovania emisií (pri

zdroji) a imisií a že sa posilní smernica NEC (National Emissions Ceiling) v snahe znížiť úroveň koncentrácií pozadia, sprísniť sa normy pre vozidlá, pokiaľ ide o NO₂/NO_x a tuhé častice, znížia sa emisie z námornej a leteckej dopravy, ako aj poľnohospodárstva. Zároveň by sa mali zjednodušiť ukazovatele a kritériá merania. Okrem toho vyzýva, aby sa politika EÚ v oblasti kvality ovzdušia zohľadnila v iných oblastiach politiky, ako je doprava, bývanie, priemysel, energetika a klíma;

46. žiada, aby stratégia EÚ na prispôsobenie sa klimatickým zmenám obsahovala časť venovanú osobitným opatreniam v tejto súvislosti na regionálnej a miestnej úrovni, ako aj usmernenia a podporu pre regionálnych a miestnych rozhodujúcich činiteľov. Mohla by sa tiež preskúmať možnosť vytvoriť pracovnú skupinu pre takéto stratégie v mimoriadne zraniteľných európskych regiónoch, ktorá by združovala zástupcov VR, GR pre oblasť klímy, predstaviteľov EEA, JRC a miestne a regionálne siete a združenia.

Poľnohospodárstvo a námorná politika

47. zdôrazňuje, že je potrebné vydať cielené oznámenie, ktoré by sa týkalo nového systému kvality miestnych potravinových výrobkov EÚ, keďže miestne potravinové systémy podporujú miestne a regionálne hospodárstvo tým, že zabezpečujú pracovné miesta v poľnohospodárstve a vo výrobe potravín;

48. nazdáva sa, že Komisia by mala pružnejšie prispieť k vyriešeniu súčasnej patovej situácie medzi Európskym parlamentom a Radou, pokiaľ ide o právny základ viacročných plánov pre sektor rybného hospodárstva, a uvítal by rozšírenie iniciatív v rámci balíka návrhov týkajúcich sa reformy spoločnej rybárskej politiky v záujme väčšej decentralizácie politiky rybného hospodárstva a realizačných opatrení, ktoré by boli primerané potrebám a výzvam pobrežných regiónov a vnútrozemských vôd;

49. podporuje vytváranie stratégií pre morské oblasti ako nástroja integrovanej námornej politiky, domnieva sa však, že tieto stratégie, ako napríklad stratégia, ktorá bude v roku 2013 prijatá pre oblasť Atlantického oceánu, musia mať výraznejší územný rozmer a vychádzať zo skúseností makroregionálnych stratégií;

Občianstvo EÚ

50. žiada, aby sa v iniciatívach s cieľom presadzovať a posilňovať práva občanov a v úsilí obnoviť dôveru občanov v EÚ a jej inštitúcie prihliadalo na miestny a regionálny rozmer, a trvá na tom, že je potrebné zapojiť deti a mladých ľudí, keďže si dokážu uplatniť svoje občianske práva a nie sú občiansku zodpovednosť. Žiada Komisiu, aby sa zamerala na túto výzvu v aktivitách plánovaných v rámci Európskeho roka občanov 2013, na ktorom sa VR chce podieľať;

51. je odhodlaný zapojiť sa v spolupráci s ostatnými inštitúciami EÚ do činnosti v nadväznosti na úspešnú európsku iniciatívu občanov;

⁽¹⁰⁾ CdR 273/2011, spravodajca: Luc Van den Brande.

⁽¹¹⁾ CdR 329/2011, spravodajca: Cor Lamers.

Rozširovanie EÚ a Európa vo svete

52. žiada, aby sa miestnym a regionálnym aktérom v krajinách európskej susedskej politiky uľahčil prístup k prostriedkom EÚ určeným na túto oblasť a podporuje myšlienku otvoriť existujúce programy vrátane EZÚS partnerom zo susedných krajín;

53. opätovne potvrdzuje, že má v úmysle pokračovať v úspešnej spolupráci s Európskou komisiou v súvislosti s nástrojmi pre miestnu správu, s cieľom zlepšiť budovanie miestnych kapacít a propagovať poznatky o EÚ a jej postupoch

v kandidátskych a budúcich kandidátskych krajinách. Vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť rozšíriť tento nástroj na miestne samosprávy v krajinách európskej susedskej politiky;

54. verí, že jeho odporúčania budú náležite zohľadnené pri príprave pracovného programu Komisie na rok 2013, a poveruje predsedníčku Výboru regiónov, aby toto uznesenie predložila predsedovi Európskej komisie, predsedovi Európskej rady, predsedovi Európskeho parlamentu, cyperskému predsedníctvu Rady EÚ ako aj nadchádzajúcemu írskemu a litovskému predsedníctvu.

V Bruseli 19. júla 2012

*Predsedníčka
Výboru regiónov*
Mercedes BRESSO